

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jarmily Froňkové „Životní styl a spotřeba české populace z hlediska vybraných empirických výzkumů“

Mgr. Jana Kružíková, Ph.D.

Bakalářská práce J. Froňkové se věnuje srovnání životního stylu a spotřeby české populace v letech 1995 až 2005. Vyjma obecněji koncipovaných prvních dvou kapitol, které pojednávají o tom, co to vůbec životní styl a spotřební chování je a co je charakterizuje, čerpá autorka ze tří výzkumných zpráv (u výzkumu z r. 2005 z přílohy Lidových novin), které shrnují výsledky čtveřice výzkumů. Na základě těchto čtyř výzkumů agentury AISA (z r. 1995, 1997, 1999 a 2005) popisuje autorka jednotlivé typy životního stylu. V závěru své bakalářské práce (s. 57 – 62) srovnává jednotlivé výzkumy mezi sebou a popisuje proměnu životních stylů v celém období, kdy výzkumy probíhaly.

Předložená práce je přepracovanou opravenou verzí bakalářské práce, kterou autorka odevzdala přibližně před čtyřmi měsíci. Oproti této původní bakalářské práci je zde vysledovatelný posun k lepšímu. Odevzdaná práce je systematictější, za pozitivum lze považovat i to, že autorka zde pracuje s jinou čtveřicí výzkumů než v práci původní, jedná se nyní o výzkumy prováděné jednou agenturou, takže práce je ucelenější a přehlednější, a vlastně i logičtější; což se projevuje nejen při popisu jednotlivých výzkumů, ale především při jejich srovnání.

Přesto i této bakalářské práci lze samozřejmě mnohé vytknout.

Připomínky:

- 1) Na str. 7 nn. předkládá autorka určité rozdělení konceptů životního stylu. Není zde však jasné (chybí odkaz), odkud autorka čerpá (z následných odkazů se dá předpokládat, že z Veala). Na základě autorčiny formulace na str. 7: „Koncepty životního stylu rozdělujeme na ...“ předpokládám, že se nejedná o její rozdělení; současně však uvedená formulace naznačuje, jakoby jiné dělení nebylo ani možné.
- 2) Práci charakterizuje nejednotný styl odkazů – viz např. str. 9 (někdy mezi rokem a číslem stránky uvádí autorka dvojtečku, jindy čárku). U některých odkazů opět chybí uvedení stránky (např. str. 12).
- 3) Jednotlivé typy životního stylu autorka zařazuje podle životního cyklu rodiny do skupiny „prázdné hnízdo I, II“, „plné hnízdo II, III“ atd. Jestliže jsem to přehlédla, tak se omlouvám, nicméně nerozumím oněm římským číslicím.
- 4) V úvodu většiny typů životního stylu je uvedeno, zda se jedná o typ pasivní či aktivní, takže předpokládám, že toto zařazení má značnou důležitost. Nicméně z bakalářské práce není jasné, na základě čeho jsou jednotlivé typy životního stylu charakterizovány jako aktivní či pasivní. V práci dále autorka uvádí, že v r. 1995 převažoval mezi typy životního stylu pasivní životní styl a v r. 1997 aktivní životní styl. Domnívám se, že by bylo smysluplné srovnávat tímto způsobem nejen počet typů životního

stylu, ale i procentuální zastoupení obyvatelstva. Dále by asi bylo vhodné srovnat nejen výzkum z r. 1995 a 1997, ale i z r. 1997 a 1999. A nakonec: domnívám se, že by se z uvedených srovnání mohla autorka pokusit vyvodit určitý závěr (nějak je vysvětlit).

- 5) Při popisu výzkumu „Životní styl 1999“ autorka na str. 40 uvádí, že „výsledkem ... bylo rozřazení naší společnosti do 10 skupin...“ Nicméně rozřazuje společnost do skupin jedenácti. Na str. 47 píše o 12 typech životního stylu, nicméně vyjmenovává jich 11. Na str. 48 v tabulce „Přehled typů životního stylu a jejich charakteristika“ vynechává skupinu „mladí“. I přes specifický charakter skupiny „mladí“ mi tato nejednotnost v počtu typů (10, 11 a 12) není jasná.
- 6) V obsahu se autorka zřejmě přepsala, uvádí chybný název kapitoly 4.2.
- 7) Na str. 58 autorka uvádí, že typ Helenka se blíží typu Věčně mladých. Byla bych ráda, kdyby autorka vysvětlila, proč se podle ní neblíží spíše Emancipované moderní ženě.

Předloženou bakalářskou práci Jarmily Froňkové navrhuji hodnotit 25 až 30 body. Jednak kvůli výše uvedeným připomínkám, především však kvůli nepříliš náročnému cíli (či výsledku?) bakalářské práce. Většinu bakalářské práce (str. 19 – 56) totiž tvoří popis jednotlivých typů životního stylu, v němž autorka pouze shrnuje výsledky výzkumných zpráv. Domnívám se, že za vlastní přínos autorky v této kapitole je možné pouze považovat charakteristiku každého typu podle životního cyklu rodiny a ochoty nakupovat (doufám, že se nepletu a není i toto součástí výzkumných zpráv). Výsledky své bakalářské práce autorka uvádí v kapitole 4.4. a v Závěru. Přestože se mi tyto závěry zdají příliš stručné, je nicméně výsledkem a logickým vyústěním práce popis rostoucího optimismu a aktivity u jednotlivých typů životního stylu. Zde se však přímo nabízí a podle mého mínění chybí srovnání s teoretickým úvodem (kap. 2.1.)

Bakalářskou práci navrhuji přijmout a hodnotit 25 až 30 body.

V Praze 20. února 2006

J. Kružíková.